

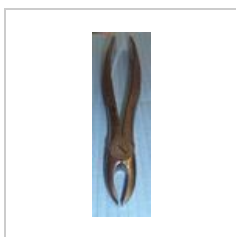
Extrakční kleště

Na kleštích rozlišujeme **rukojeť (držadlo)**, **zámek** a **chapadla**. Extrakční kleště dělíme podle toho, jestli se používají k extrakci zubů v **horní** nebo **dolní čelisti**. Dále na nich určujeme, zda jejich chapadla dovírají, nebo ne. Kleště, které **dovírají**, se používají na extrakci kořenů zubů. Kleště, které **nedovírají**, se používají k extrakci celých zubů (lze je uchopit v oblasti krčku zubu). Rozlišujeme kleště **lomené přes hranu** (v chapadlech), mezi které řadíme kleště pro dolní čelist, kde chapadla a držadla svírají pravý úhel, a kleště **lomené přes plochu** (v zámku), mezi které řadíme kleště pro přímé nasazení. Podle typu zahnutí držadel se rozlišují kleště pro horní čelist na **rovné, esovitě vyhnuté, bajonetovitě vyhnuté** (bajonetky).

Kleště pro horní čelist

Horní řezákové

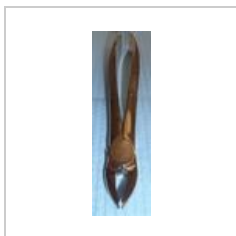
Slouží k extrakcím **všech horních řezáků a špičáků**. Držadla jsou rovná, chapadla a držadla nesvírají žádný úhel, chapadla jsou žlábkovitě vyhloubená, konec chapadel je obloučkový a nečleněný, **kleště nedovírají**. V případě potřeby je lze použít i k extrakci obou horních premolárů.

Extrakční kleště
horní řezákové

Horní premolárové

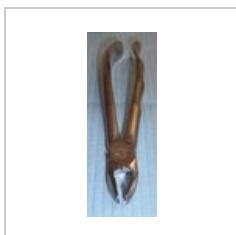
Na rozdíl od horních řezákových kleští mají **esovitě prohnutá držadla**, chapadla mají stejný vzhled jakou horních řezákových kleští.

Extrakční kleště
horní premolárové

Horní molárové

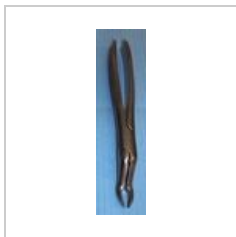
Tyto kleště mají esovitě prohnutá držadla pro nasazení v ose zubu i v distálním úseku chrupu. Jedno z chapadel je členěné (hrot musí zapadnout mezi bukální kořeny horních molárů). Používají se k extrakci prvních a druhých molárů, a to buď **levé** nebo **pravé**, tak, aby hrot chapadla vždy odpovídal anatomickému uspořádání kořenů (mesiální a distální vestibulární kořen).

Extrakční kleště
horní molárové
pravé

Pro horní třetí moláry

Tyto kleště mají rovnou osu držadel a dvojité lomení pro nasazení v ose zubu, obě chapadla jsou nečleněná (u horních zubů moudrosti často nacházíme srostlé kořeny), široká, zakončená obloučkem.

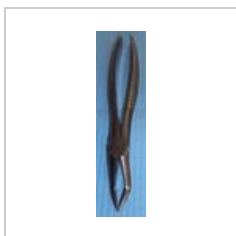
Extrakční kleště
horní osmičkové

Pro horní kořeny

Existují ve dvou typech:

Podobné horním řezákovým kleštím Se používají pro extrakci kořenů zubů horních frontálního úseku. Mají vzhled jako horní řezákové kleště, ale jejich chapadla k sobě doléhají.

Bajonetové kleště Slouží k extrakcím jednotlivých kořenů v postranním úseku horní čelisti, mají dvojlomená žlábkovitě vyhloubená chapadla, která k sobě přiléhají. Držadla jsou rovná.

Extrakční kleště na
kořeny v horní
čelisti - bajonetky

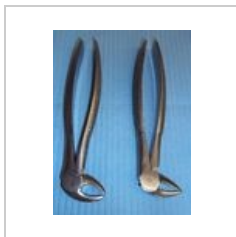
Pro horní dočasné moláry

Tyto kleště jsou oproti klasickým horním molárovým kleštím gracilnější, bukalní chapadlo je opět pro lepší nasazení na zub vybroušeno do hrotu.

Pro dolní čelist

Dolní řezákové

Slouží k extrakcím všech dolních řezáků, špičáků i premolárů (pro všechny jednokořenné zuby dolní čelisti). Mají rovná držadla a v zámku jsou lomená přes hranu. Chapadla jsou nečleněná, podobná chapadlům horních řezákových kleští, ale jsou užší. Vzhledem k tomu, že se jedná o kleště na celé zuby, chapadla k sobě nedoléhají.

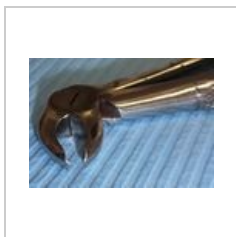

Extrakční kleště
dolní řezákové
(vlevo na celé
zuby, vpravo na
kořeny)

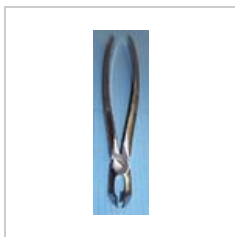
Dolní molárové

Jsou určeny k extrakci všech molárů v dolní čelisti (pro třetí moláry lze použít i speciální kleště). Dolní molárové kleště mají rovná držedla, jejich chapadla jsou lomená přes hranu do pravého úhlu. Na **obou** chapadlech nalezneme hrot, který odpovídá bifurkaci kořenů dolních molárů (při nasazení nám tento hrot zapadne mezi distální a meziální kořen). Pro lepší přístup (např. při kontraktuře) lze využít i kleště s redukováným zámkem.

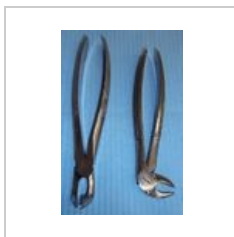
Dolní molárové kleště

Extrakční kleště
dolní molárové

Extrakční kleště
dolní molárové na
přímé nasazení

Extrakční kleště
dolní molárové -
detail

Pro dolní třetí moláry

Pro dolní třetí moláry můžeme využít kleště lomené přes plochu, tedy *kleště pro přímé nasazení*. Pracovní konec chapadel vypadá stejně jako u kleští molárových, jsou absolutně šetrná pro ústní koutek ale ztěžují luxační pohyby (vestibulo-orální pohyby) prováděné při extrakci.

Dolní kořenové

Tyto kleště mají tvar shodný s dolními řezákovými kleštěmi, ale jejich chapadla k sobě doléhají.

Pro dolní dočasné moláry

Jsou vyrobeny dle stejných zásad jako kleště pro stálou dentici (včetně vybroušení hrotu ve středu pracovní části chapadel), jsou ale celkově gracilnější.

Odkazy

Související články

- Chirurgické instrumentarium
- Základní parodontologické nástroje
- Artikulační nástroje
- Otiskovací lžíce

Použitá literatura

- SVOBODA, Otto, et al. *Stomatologická propedeutika : Učebnice pro lékařské fakulty*. 1. vydání. Avicenum, 1984. 392 s.
- MAZÁNEK, Jiří, et al. *Zubní lékařství : Propedeutika*. 1. vydání. Grada Publishing, 2014. 576 + 28 s. ISBN 978-80-247-3534-4.